

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Virtus inter duo extrema navigat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

At Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris
 Ora exertantem, & naves in faxa trahentem.
 Prima hominis facies, & pulchro pectore Virgo
 Pube tenus: postremâ, immani corpore pistrix,
 Delphinum caudas utero commissa luporum.

Ubi Charybdin proponit, tanquam Furiam crudelem, hostiliter & prædatoriè locum obsidentem, ad cœdem & rapinam nautarum, cuius spoliarium sit ingens præcipitium, & immensa altissimâque vorago. Scylla verò ex spelunca quadam exerit ora vasta, & inde rapinam exercet, ad se naves trahendo. Est huic monstro facies humana, & quidem Virginea pectore tenus; deinceps canibus & lupis cingitur: ultima pars corporis definit in pistrin seu Delphinum. Unde Maro 10. Æneid.

Frons hominem præfert, in pistrin definit alvus.
 Er Horatius in Poëtica, ad Pisones:

----- turpiter atrum

Definit in piscem mulier formosa superne.

Ovidius 7. Metam. etiam canes adjungit.

Dicuntur montes, ratibusque inimica charybdis
 Nunc forbere fretum, nunc reddere, cinctaque sævis
 Scylla rapax canibus, Siculò latrare profundo.

Ausonius:

Scylla triplex, commissa tribus, cane, virgine, pisce.

Ethica.

I. (a) Nunc ad expositionem moralem, quæ itidem à variis affertur varia, nam præter solitum, in his monstris Ethicæ studium se prodat. Chorum ducat Natalis Comes, qui Mytholog. lib. 8. c. 11. ita loquitur de figmentis istis: Ego sanè virtutum, vitiorumque naturam sub hac fabula contineri crediderim: quia cum inter duo pericula naviget is, qui ex alterâ parte Scyllam, ex alterâ Charybdin; habeat; solus denique tutus & incolumis evadit, qui neutri horum periculorum magis adhæserit. Hoc quid aliud significat, quàm quod scribitur ab Aristotele in Ethicis, virtutem esse medium duorum extremorum, quæ ambo sunt vitanda? ut autem vitia devitaremus extrema, his partim femineas formas, ut invitantibus ad se, tribuerunt: partim figuras immanissimarum ferarum, ut indicarent calamitates, & pericula iis sustinenda,

Z z 3

(a) Virtus inter duo extrema navigat.

stinenda, quos vitia ad se trahunt. Nam quid aliud est vita mortalium, quam assidua inter varias molestias, & illegitimas voluptates navigatio? is autem unus, qui sanctè pieque vixerit, & qui vitia utrobique existentia devitaverit, incolumis in patriam, quod beatarum est animarum post hanc vitam concilium, cui præest Deus, pervenire poterit. Sed quoniam in errores aliquando collabi omnibus facilè est, & plerisque contingit; si quis illis scopulis appropinquarit, continuò est inde totis viribus recedendum. Nemo est enim ex omnibus hominibus, qui non ab ipsa natura ad voluptates incitetur. Idcirco Poëtarum omnium præstantissimus Homerus, multis amissis inde vix abnavigantem fecit Vlysem: quia pauci sunt viri fortes in periculis; & multò pauciores prudentes, ubi semel voluptatum facti sunt captivi, nec ab illis postea explicare se facilè possunt. Dicitur Scylla in hoc monstrum à cive conversa fuisse, cum mulier esset pulcherrima, quòd omnes, qui declinant à ratione, rectòque vivendi instituto, brutorum animos induant. Quid enim Circeen esse dicemus? an non titillationem naturæ ad voluptates incitantem? Cum vellent igitur demonstrare antiqui (ut summatim dicam) plenissimam esse difficultatum & periculorum vitam humanam, navigantique inter gravissimos scopulos simillimam: quæ si parùm sapienter gubernetur, voluptatibus allecti homines in maximas miseras incident: hæc de Scylla & Charybdî excogitarunt: quæ jucundissimis narrationibus, & fabulosis vestierunt: ut qui parùm salutis tuæ alioquin essent studiosi, saltem suavitate figmentorum ad audiendam vitæ rectè instituendæ rationem allicerentur. Hæc Mythologus.

II. (b) Altera explicatio est P. Cornelii à lapide in cap. 5. Proverb. v. 5. *Pedes ejus (id est meretricis) descendunt in mortem, & ad inferos gressus illius penetrant.* Pro *penetrant*, Hebræi, sustentabunt, fulciant, fovebunt, roborabunt infernum: sicut paries sustentatur fulcro, ne cadat & pereat. Simili enim modo libido sustentat infernum, quia major pars hominum damnatur propter impuram voluptatem. Hoc veteres repræsentarunt per *Scyllam* & *Charybdin*, quas finxerunt feminas in fretum Siculum præcipitatas, in scopulum & voragine fuisse conversas; inter quas cum navigant nautæ, aquarum arctarum vorticibus abrepti, vel ad scopulum colliduntur, vel à voragine cum mercibus forbentur. Unde Scylla dicta est à *σκύλα*, id est confusio, vel ut alii, à *σκυλᾶν*, id est, à spoliando; aut à *σύνδεν* id est vexando. Charybdis verò à *χάσκειν*, hoc est, ab hiando, & *γοῖσδω*, sorbeo. Per Scyllam ergo

(b) Scopuli Vita humana. Ita & Libido.